

ISSN 1848-4387

HRVATSKO FILOZOFSKO DRUŠTVO

ODSJEK ZA FILOZOFIJU
FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U SPLITU

Simpozij
X. MEDITERANSKI
KORIJENI FILOZOFIJE

Split, Hrvatska, 7.–9. travnja 2016.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu
Poljana kraljice Jelene 1/III

Symposium
X MEDITERRANEAN
ROOTS OF PHILOSOPHY

Split, Croatia, April 7–9, 2016

Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Split
Poljana kraljice Jelene 1/III

Organizatori

Hrvatsko filozofsko društvo
Odsjek za filozofiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

Organizacijski odbor

Prof. dr. sc. Mislav Kukoč, predsjednik
Doc. dr. sc. Marita Brčić Kuljiš, tajnica
Mira Matijević, poslovna voditeljica
prof. dr. sc. Pavo Barišić
prof. dr. sc. Dunja Jutronić
prof. dr. sc. Luka Tomašević
izv. prof. dr. sc. Hrvoje Relja
izv. prof. dr. sc. Borislav Dadić
doc. dr. sc. Tonći Kokić
dr. sc. Ljudevit Hanžek
Gabrijela Bašić, mag. phil.
Emil Kušan, mag. phil.
Anita Lunić, mag. phil.
Josip Guć
Antonio Kovačević

Simpozij se organizira uz potporu

Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu
Sveučilišta u Splitu
Poglavarstva Grada Splita
Splitsko-dalmatinske županije
Turističke zajednice Grada Splita
Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, Split
Zaklade Alexander von Humboldt

PROGRAM / PROGRAMME

Četvrtak, 7. travnja 2016. / Thursday, April 7, 2016

9.00–9.30 *Otvaranje skupa i pozdravne riječi /
Opening ceremony and welcoming speeches*

Mislav Kukoč, predsjednik Organizacijskog odbora Simpozija /
President of the Organization Committee of the Symposium

Zdravko Radman, predsjednik Hrvatskog filozofskog društva /
President of the Croatian Philosophical Society

Aleksandar Jakir, dekan Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu /
Dean of the Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Split

Šimun Anđelinović, rektor Sveučilišta u Splitu /
Rector of the University of Split

Ivo Baldasar, gradonačelnik Splita / Mayor of Split

Zlatko Ževrnja, župan Splitsko-dalmatinske županije /
County Prefect of the Split-Dalmatia County

Plenarno predavanje / Plenary lecture

9.30–10.00 **Zdravko Radman** (Croatia/Hrvatska): Can We Cooperate? In Search of Roots of Altruism / Možemo li surađivati? U potrazi za korijenima altruizma

* * *

10.00–10.15 **Dirk Lüddecke** (Germany/Njemačka): Mediterranean Roots? Thalassophobia and Plato's Political Thought / Mediteranski korijeni? Talasofobija i Platonova politička misao

10.15–10.30 **Radimir Videnović** (Serbia/Srbija): Philosophy of the Mediterranean as a Cosmopolitan Paradigm / Filozofija Mediterana kao kozmopolitska paradigma

10.30–10.45 **Dunja Jutronić** (Croatia/Hrvatska): Dialects – Problem of Variability and Stability in Language / Dijalekti – problem varijabilnosti i stabilnosti u jeziku

10.45–11.15 *Rasprava / Discussion*

11.15–11.30 *Stanka za kavu / Coffee break*

- 11.30–11.45 **Mislav Kukoč** (Hrvatska/Croatia): Mediteranske utopije / Mediterranean Utopias
- 11.45–12.00 **Pavo Barišić** (Hrvatska/Croatia): Demokracija između ustavne vladavine i ohlokracije u Aristotela i Polibija / Democracy between Polity and Ochlocracy by Aristotle and Polybius
- 12.00–12.15 **Miroslav Palameta** (Hrvatska/Croatia): Aristotelova retorika u Ivana Tomke Mrnavića / Aristotle's Rhetorics in the Works of Ivan Tomko Mrnavić
- 12.15–12.30 **Vladimir Jelkić** (Hrvatska/Croatia): Pojam savjesti kod Grka i u Nietzschea / The Notion of Conscience in Ancient Greece and Nietzsche
- 12.30–13.00 *Rasprava / Discussion*
- 13.00–15.00 *Stanka za ručak / Lunch break*
- 15.00–15.15 **Lino Veljak** (Hrvatska/Croatia): Multikulturalizam nasuprot fundamentalizma / Multiculturalism vs. Fundamentalism
- 15.15–15.30 **Sulejman Bosto** (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): Kulture između kulturnog solipsizma i izazova globalizacije / Cultures between Solipsism and the Challenges of Globalization
- 15.30–15.45 **Marin Beroš** (Hrvatska/Croatia): Povratak imperijalnog kozmopolitizma / The Return of Imperial Cosmopolitanism
- 15.45–16.00 **Tonći Kokić** (Hrvatska/Croatia): Nova paradigma proizvodnje hrane u 21. stoljeću: mogući scenarij / New Food Processing Paradigm for the 21st Century: A Possible Scenario
- 16.00–16.30 *Rasprava / Discussion*
- 16.30–17.00 *Stanka / Break*

- 17.00–17.15 **Vladimir Rismondo** (Hrvatska/Croatia): Platonov ‘mimesis’, bizantska ideologija ikonoklazma i suvremena ‘etika reprezentacije’: zajednički kontekst mediteranskog i globalnog multikulturalizma / Plato’s Concept of ‘mimesis’, Byzantine Iconoclastic Ideology and Modern ‘Ethics of Representation’: Shared Context of the Mediterranean and Global Multiculturalism
- 17.15–17.30 **Iris Tićac** (Hrvatska/Croatia): »Ideja budnosti čovječstva u čovjeku«: M. Brida i J. P. Kamov / “The Idea of Vigilance of Humanity in Men”: M. Brida and J. P. Kamov
- 17.30–17.45 **Enis Zebić** (Hrvatska/Croatia): Mate Ujević kao humanist i antifašist / Mate Ujević as a Humanist and Anti-Fascist
- 17.45–18.00 **Borislav Dadić** (Hrvatska/Croatia): Što personalizam može reći suvremenom čovjeku? / What Can Personalism Say to the Contemporary Man?

18.00–18.30 *Rasprava / Discussion*

18.30–18.45 *Stanka za kavu / Coffee break*

18.45–19.45 *Predstavljanje knjiga / Presentation of publications*

- **Tonći Kokić**: *Pregled antičke filozofije: sveučilišni udžbenik*, Naklada Breza, Zagreb, 2015.
Predstavljajući / presenters: **Berislav Žarnić & Tonći Kokić**
- **Jasna Jeličić Radonić – Miroslav Katić**: *Faros: osnivanje antičkog grada*, Književni krug Split – Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, 2015.
Predstavljajući / presenters: **Nenad Cambi, Jasna Jeličić Radonić & Miroslav Katić**
- **Mislav Kukoč – Marita Brčić Kuljiš (ur./eds.)**: *Mediteranski korijeni filozofije*, Hrvatsko filozofsko društvo – Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Zagreb – Split, 2016.
Predstavljajući / presenters: **Lino Veljak, Mislav Kukoč & Marita Brčić Kuljiš**

- **Henning Ottmann – Pavo Barišić** (ur./eds.): *Deliberative Demokratie*, Nomos, Baden-Baden, 2015.

Predstavljajući / presenters: **Sulejman Bosto & Pavo Barišić**

20.00 *Večera / Dinner*

Petak, 8. travnja 2016. / Friday, April 8, 2016

- 9.00–9.15 **Mislav Ježić** (Hrvatska/Croatia): Mýthos, épos i lógos. Mit, ep i logika / Múthos, Épos and Lógos. Myth, Epic and Logic
- 9.15–9.30 **Jasna Jeličić Radonić** (Hrvatska/Croatia): Faros i pitagorejska načela urbanog planiranja / Pharos and the Pythagorean Principles of Urban Planning
- 9.30–9.45 **Naida Mihal Brandl** (Hrvatska/Croatia): Istočnojadranski gradovi u literaturi Responsa / Eastern Adriatic Cities in Responsa Literature
- 9.45–10.00 **Krešimir Čvrljak** (Hrvatska/Croatia): Sfinga na splitskom Peristilu: »odljevak« staroegipatskoga ezoterizma / The Sphynx at the Split Peristyle: A Cast of the Ancient Egyptian Esotericism
- 10.00–10.30 *Rasprava / Discussion*
- 10.30–10.45 *Stanka za kavu / Coffee break*
- 10.45–11.00 **Valentina Perišić** (Hrvatska/Croatia): Hrvatska odgojna misao od 15. do 18. stoljeća / Croatian Educational Thought from 15th to 18th Century
- 11.00–11.15 **Demian Papp** (Hrvatska/Croatia): Tipologija časti u političkim spisima Nikole Vitova Gučetića / Typology of Honor in Nikola Vitov Gučetić's Political Writings
- 11.15–11.30 **Davor Balić** (Hrvatska/Croatia): Iskazi Miroslava Krleže o Marku Maruliću i njegovim djelima: dodaci Marulićevoj bibliografiji / Miroslav Krleža's Accounts on Marko

Marulić and His Works: Appendices to Marulić's Bibliography

- 11.30–11.45 **Jevgenij Paščenko** (Hrvatska/Croatia): Prvi svjetski rat u hrvatskoj viziji: idealizam Krleže, vizionarstvo Nazora / First World War in the Croatian Vision: The Idealism of Krleža and Vision of Nazor
- 11.45–12.15 *Rasprava / Discussion*
- 12.15–12.30 *Stanka / Break*
- 12.30–12.45 **Marko Vučetić** (Hrvatska/Croatia): Metafizički egzistencijalizam i egzistentni subjekt / Metaphysical Existentialism and the Existing Subject
- 12.45–13.00 **Marija Knežević** (Hrvatska/Croatia): Ništavilo i samoodređenje individualiteta u filozofijskoj misli J.-P. Sartrea / Nothingness and Self-Determination of Individuality in Philosophical Thought of J.-P. Sartre
- 13.00–13.15 **Josip Guć** (Hrvatska/Croatia): Etički aspekti *Pobunjenog čovjeka* / Ethical Aspects of *The Rebel*
- 13.15–13.30 **Vesna Maričić** (Srbija/Serbia): Transhumani projekt čovjeka kod Houellebecqa i Baudrillarda / Transhuman Project of a Human in the Works of Houellebecq and Baudrillard
- 13.30–14.00 *Rasprava / Discussion*
- 14.00–16.00 *Stanka za ručak / Lunch break*
- 16.00–16.15 **Zrinka Podhraški Čizmek** (Hrvatska/Croatia): Semitski predžidovski vjerski i simbolički elementi u mediteranskom kontekstu / Semitic Pre-Judaic Religious and Symbolic Elements in the Mediterranean Context
- 16.15–16.30 **Rusmir Šadić** (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): Susret islamskog racionalizma i grčke kulture / Islamic Rationalism Meets Greek Culture

- 16.30–16.45 **Daniel Bučan** (Hrvatska/Croatia): Politika kao metafizika. Al-Farabijev politički nauk kao teologijska ontologija / Politics as Metaphysics. Al-Farabi's Political Teachings as Theological Ontology
- 16.45–17.00 **Damir Markov** (Hrvatska/Croatia): Indijske analogije u Platonovoj filozofiji / Indian Analogies in Plato's Philosophy
- 17.00–17.30 *Rasprava / Discussion*
- 17.30–17.45 *Stanka za kavu / Coffee break*
- 17.45–18.00 **Slobodan Stamatović** (Hrvatska/Croatia): Kako je to filozofija bila najveća muzika? / How Was Philosophy the Greatest Music?
- 18.00–18.15 **Denis Karanušić** (Hrvatska/Croatia): Recepcija Descartesove sumnje u prvom pjevanju Stayeva epa *Philosophiae versibus traditae libri sex* / The Reception of Descartes' Doubt in Stay's Epic *Philosophiae versibus traditae libri sex*
- 18.15–18.30 **Vani Rošić** (Hrvatska/Croatia): Estetička koncepcija umijeća / Aesthetical Conception of Art
- 18.30–18.45 **Anita Lunić** (Hrvatska/Croatia): Mjesto estetike u filozofiji prakse / The Place of Aesthetics in Praxis Philosophy
- 18.45–19.15 *Rasprava / Discussion*
- 19.15–19.30 *Stanka / Break*
- 19.30–20.30 ***Okrugli stol / Roundtable***

Mediterranski korijeni kulture – povodom 10. obljetnice *Mediterranskih korijena filozofije*

Mediterranean Roots of Culture – in celebration of 10th anniversary of the *Mediterranean Roots of Philosophy*

Izlaganja / Presentations

Mislav Kukoč: *Mediterranski korijeni filozofije – prvih 10 godina / Mediterranean Roots of Philosophy – First 10 Years*

Nenad Cambi: Grci, Etrušćani i Rimljani. Tri različita naroda, tri jezika, a srodne kulture na Apeninskom poluotoku / Greeks, Etruscans, and Romans. Three Different Peoples, Three Languages, and Similar Cultures on the Apennine Peninsula

Mislav Ježić: Grčka i indijska filozofija / Greek and Indian Philosophy

Daniel Bučan: Doprinos arapsko-islamske kulture kulturi Mediterana i Europe / Contribution of Arabic-Islamic Culture to Mediterranean and Europe

Joško Božanić: O dijalektičkom mišljenju u poslovicama otoka Visa kao bitnoj odrednici maritimne kulture / On Dialectical Thinking in the Proverbs of the Island of Vis as an Essential Determinant of Maritime Culture

Pavo Barišić: Mediteranski korijeni univerzalnih ideja o uređenju ljudske zajednice: demokracija i kozmopolitizam / Mediterranean Roots of Universal Ideas on the Organisation of Human Communities: Democracy and Cosmopolitanism

20.30 *Svečana večera / Gala dinner*

Subota, 9. travnja 2016. / Saturday, April 9, 2016

9.00–18.00 Izlet u Stari Grad na Hvaru – povodom 2400. obljetnice Farosa / Excursion to Stari Grad, Island of Hvar – in celebration of 2400th anniversary of Pharos